บทที่ 1

โครงการพัฒนาชุมชนตำบลบึงกาสาม
อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

หลักการและเหตุผล

การพัฒนาการเกษตร ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 เน้นการสร้างรายได้เป็นหลัก ภาคการเกษตรผูกติดกับการผลิต เพื่อตอบสนองการส่งออกเพื่อการนำเข้าปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยีจากภายนอก ขาดการให้ความสำคัญต่อการสนับสนุน การวิจัย และพัฒนาเพื่อถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาที่มีอยู่แล้ว การถ่ายทอดยังเป็นการสื่อสารทางเดียว ขาดการชี้แนะเพื่อความคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ ทำให้การพัฒนาทางการเกษตรไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะไม่ได้มีการพัฒนาการเกษตร และองค์กรการเกษตรให้มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการในชุมชนของตนเอง จนกระทั่งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเพื่อให้ประชาชนมีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นแม่แบบของการวางแผนด้านเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ รวมถึงเป็นเป้าหมายร่วมที่คนในสังคมพยายามขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้เดินไปในทิศทางเดียวกัน

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่รัฐจะต้องกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นพึ่งตนเอง และตัดสินใจในกิจการท้องถิ่นได้เอง ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติ และหลายหลายทางชีวภาพอย่าง สมดุลเพื่อวางแผนทางการเกษตรและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินกิจการสาธารณะที่ตอบสนองต่อความต้องกรของเกษตรกรในท้องถิ่นเพื่อให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจในการผลิตการเกษตรด้วยตนเอง กำกับดูแลและสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ตำบลบึงกาสาม ประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรเกษตรกรสถาบันเกษตรกรพัฒนาการเกษตรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดกรพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการในการพัฒนาการเกษตร

2. เพื่อให้มีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานของส่วนราชการระดับท้องถิ่น เพื่อให้มีการบูรณาการทางด้านการพัฒนาการเกษตรที่มีการผสมผสาน และสามารถให้บริการแก่เกษตรกรที่จุดเดียว (One Stop Service) และมีการบูรณาการ โดยให้มีการให้บริการจากส่วนราชการทั้งในด้านพืช ปศุสัตว์ ประมง

3. เพื่อเพิ่มศักยภาพของชุมชนในการวางแผนและการพัฒนาตนเอง ในด้านการพัฒนาเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ปรับปรุงคุณภาพสินค้า วางแผนในการบริหารจัดการ เพื่อใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และพัฒนาระบบข้อมูลพื้นฐานของชุมชน รวมทั้งการเสนอแนะให้มีการใช้ประโยชน์จากงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาการเกษตร ตลอดจนส่งเสริมให้มีการออมและการระดมทุนของชุมชนเพื่อการลงทุนทางธุรกิจการเกษตร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ตำบลบึงกาสาม มุ่งเน้นระบบการมีส่วนร่วมของเกษตรกร (People participation) และรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ แนวทางในการสร้างชุมชนเครือข่ายพัฒนาการเกษตร (Technical Cooperation among Developing Villages = TCDV)

2. ทำให้มีการสร้างรายได้จากการฟื้นฟูและการเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกรจากการพัฒนาการเกษตรที่มุ่งเน้นให้มีการเชื่อมโยง การปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ภาครัฐ องค์กร 2 แกนนำกลุ่มอาชีพ และหน่วยงานต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนองต่อความต้องการของเกษตรกรในชุมชน

3. เกษตรกรในชุมชนมีแหล่งให้ความรู้ และเทคโนโลยีการเกษตรที่ถูกต้อง เหมาะสม สามารถนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรในไร่นาได้จริง ตลอดจนเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

4. เป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพและได้รับความเชื่อถือ เพื่อการบริโภคอุปโภคและเพื่อการส่งออกในอนาคต

5. องค์กรเกษตรกรในเขตโครงการมีความเข้มแข็ง สามารถเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรในระดับชุมชนในอนาคต

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองใหญ่

พื้นที่เป้าหมาย

ดำเนินการในตำบลบึงกาสาม จำนวน 9 หมู่บ้าน โดยมีสำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ และหน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้องเป็นแกนนำ รวมถึงผู้นำชุมชนและผู้แทนเกษตรกรที่เข้าร่วมการจัดทำแผนการพัฒนาการเกษตรของตำบล

ระยะเวลา

ปี 2566 - 2570

งบประมาณที่ใช้และแหล่งที่มา

งบประมาณในการดำเนินการโครงการพัฒนาการผลิต การบริหารจัดการและถ่ายทอดความรู้ จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

1. กรมส่งเสริมการเกษตร
2. งบพัฒนาจังหวัด
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี
4. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดปทุมธานี
5. สำนักงานเกษตรจังหวัดปทุมธานี
6. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ
7. เทศบาลตำบลบึงกาสาม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

บทที่ 2
ข้อมูลทั่วไปสภาพพื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อมของชุมชน

1. ข้อมูลทางกายภาพ

1.1 สถานที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลบึงกาสาม มีพื้นที่ทั้งหมด 53 ตารางกิโลเมตร 85,400 ไร่ ห่างจากตัวอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี ประมาณ 3 กิโลเมตร ซึ่งเป็นพื้นติดต่อกับเขตเทศบาลตำบลหนองเสือ มีอาณาเขต ติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดตำบลบึงบา อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันออก	ติดตำบลนพรัตน์ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ทิศตะวันตก	ติดตำบลบึงชำอ้อ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

การแบ่งเขตการปกครอง

ตำบลบึงกาสาม แบ่งเขตการปกครองของอำเภอหนองเสือ ประกอบไปด้วย 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บึงสัมพันธ์
หมู่ที่ 2 บึงสมบูรณ์
หมู่ที่ 3 คชสาร
หมู่ที่ 4 เจริญบุญ
หมู่ที่ 5 แสนสุขสกัดห้า
หมู่ที่ 6 ระพีพัฒน์
หมู่ที่ 7 บึงกาสาม
หมู่ที่ 8 เจริญสุขพัฒนา
หมู่ที่ 9 หนองบัวทอง

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

ประชากร

ประชากรในตำบลบึงกาสาม มีการตั้งบ้านเรือนอยู่กระจัดกระจายเป็นกลุ่ม ๆ และตั้งบ้านเรือนเป็นแถวตามริมคลอง ครัวเรือนทั้งหมด 1,665 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 6,414 คนเป็นชาย 3,174 คน เป็นหญิง 3,240 คน

แผนภาพที่ 1 แสดงอาณาเขตตำบลบึงกาสาม

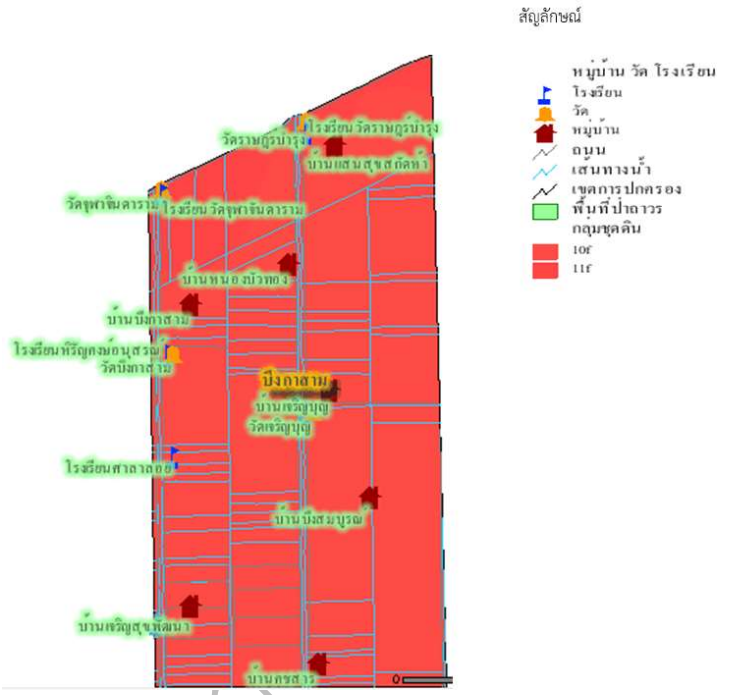

1.2. สภาพภูมิประเทศ

ตำบลบึงกาสาม ตั้งอยู่ในที่ราบภาคกลาง ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปจัดเป็นที่ราบลุ่ม มีคลองระบายน้ำตัดผ่าน 3 คลอง คือ คลอง 9 คลอง 10 และคลอง 11 ยังมีคลองส่งน้ำระหว่างคลอง 9 ต่อคลอง 10 อีก 1 สาย และระหว่างคลอง 10 กับคลอง 11 อีก 1 สาย รวมเป็น 2 สาย เหมาะสำหรับเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ประมาณ 53 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 85,400 ไร่

1.3. สภาพภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จัดอยู่ในภูมิอากาศแบบร้อนชื้นสลับแล้ง (tropical wet and dry climate) ตามการจำแนกภูมิอากาศตามแบบของ KOPPEN (KOPPEN’s classification) ในเขตนี้จะมีฤดูฝนและฤดูแล้งแตกต่างกันอย่างชัดเจน สามารถแบ่งได้ 3 ฤดู คือ ฤดูร้อนเริ่ม ประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน โดยได้รับอิทธิพล จากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูฝนเริ่มประมาณเดือนพฤษภาคมถึงกันยายน โดยฤดูนี้จะเริ่มมี มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งเป็นลมชื้นพัดปกคลุม ทำ

ให้ฝนตกแพร่กระจายตามร่องมรสุมประกอบกับร่องความกดอากาศต่ำ (depression) พาดผ่านทางทิศตะวันออกทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกชุก โดยเฉพาะในเดือนกันยายนอากาศจะชุ่มชื้น ส่วนฤดูหนาวเริ่มประมาณเดือนตุลาคมถึงมกราคม โดยได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะหนาวเย็นสลับกับอากาศร้อน

1.4. แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี

ในเขตตำบลบึงกาสาม ทั้งหมดเป็นคลองส่งน้ำ และคลองระบายน้ำชลประทานโดยโครงการตอนหนองเสือ ส่งน้ำเข้าคลอง 9 และ 10 ส่วนคลองระบายน้ำที่ 11 ได้รับน้ำที่ปล่อยมาจากโครงการพระธรรมราชาผ่านคลองระพีพัฒน์ เพื่อใช้ในการเกษตรได้เพียงพอ จะขาดแคลนในช่วงฤดูแล้ง บางปีในช่วงที่เกษตรกรทำนาปรัง และมีการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำท้องถิ่นตลอดจนเกษตรกรหาวิธีการจัดสรรน้ำให้กับการเกษตรได้ จึงทำให้ไม่เป็นปัญหาในการทำการเกษตรและการอุปโภคบริโภค

1.5 เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมในตำบลบึงกาสาม สามารถติดต่อได้ทุกหมู่บ้าน มีถนนเชื่อมติดต่อกันหมดโดยมีถนนสายหลักเลียบคลองระบายน้ำที่ 9 , 10 และ 11 มีเพียงสายเดียวที่ลาดยาง ผิวจราจรกว้าง 7 เมตร คือถนนเลียบคลอง 10 ด้านตะวันออกซึ่งผ่านมาจากที่ว่าการอำเภอหนองเสือ และผ่านไปออกอำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี นอกนั้นก็เป็นถนนลูกรัง และถนนดินซึ่งผิวจราจรอยู่ในสภาพขรุขระ และหลายสายไม่สามารถใช้การได้ในฤดูฝน ช่องทางเดินรถกว้างประมาณ 3 – 5 เมตร พาหนะที่ใช้มีทั้งรถยนต์ รถบรรทุกเล็ก รถบรรทุกใหญ่ รถจักรยานยนต์ รถจักรยาน ถนนที่เชื่อมระหว่างคลอง 9 , 10 และ 11 มีอยู่เพียงช่วงละ 1 สาย และบางช่วงก็ไม่สามารถใช้การได้ในฤดูฝน จำนวนสะพานที่ใช้ข้ามไปมาหาสู่กันมีจำนวนน้อยและอยู่ห่างกันมาก บางสะพานก็อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก เสี่ยงต่อการอันตราย สำหรับผู้ใช้สะพานพานก็อยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก เสี่ยงต่อการอันตราย สำหรับผู้ใช้สะพาน

1.6 ลักษณะดิน (ข้อมูลเขตการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กรมพัฒนาที่ดิน)

พื้นที่ตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี จัดอยู่ในชุดดินรังสิต (กลุ่มชุดดินที่ 11) เกิดจากตะกอนภาคพื้นสมุทรผสมกับตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่ราบเรียบ มีความลาดชันน้อย (ร้อยละ 0-1) มีการระบายน้ำค่อนข้างเลว ดินมีความสามารถให้น้ำซึมผ่านได้ช้า มีการไหลบ่าของน้ำบนผิวดินช้า ลักษณะและสมบัติดิน เป็นดินลึก ดินบนเป็นดินเหนียว สีดำหรือสีเทาเข้ม มีจุดประสีน้ำตาลปนเหลือง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดจัด (pH 4.0-5.0) มักมีรอยแตกระแหงที่ผิวหน้าดินในฤดูแล้ง ดินบนตอนล่างสีน้ำตาลปนเทาหรือน้ำตาลปนเทาเข้ม มีจุดประสีแดงหรือสีแดงปนเหลือง ที่ระดับความลึกประมาณ 50-100 เซนติเมตร พบจุดประสีเหลืองฟางข้าวของสารจาโรไซต์ ดินล่างตอนล่างเป็นดินเหนียว พบรอยไถลและผิวหน้าอัดมัน ส่วนที่ระดับลึกกว่า 100-150 เซนติเมตร ลงไปมีลักษณะเป็นดินเลน ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH <4.0)

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

2. ข้อมูลด้านชีวภาพ

2.1 พันธุ์พืชที่ปลูก/พันธุ์สัตว์เศรษฐกิจ

- ข้าว เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในพื้นที่ตำบลบึงกาสาม มีพื้นที่ปลูกข้าว 3,741 ไร่ พันธุ์ข้าว ที่ปลูก เช่น ปทุมธานี 80, พิษณุโลก 2, กข 85, กข 47 ฯลฯ
- ไม้ผล เป็นพืชเศรษฐกิจรองมาจากข้าว ได้แก่ มะม่วง, กล้วยน้ำว้า, กล้วยหอม, ส้มฯลฯ
- พืชผัก ปลูกเพื่อการค้า เช่น ถั่วฝักยาว,มะระ,แตงกวา,บวบ,พริก,มะเขือ
- สัตว์ เกษตรกรเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน เช่น ไก่ไข่, ไก่เนื้อ, ไก่พื้นเมือง
- ประมง ส่วนใหญ่ เลี้ยงปลาไว้บริโภคในครัวเรือน เลี้ยงเป็นอาชีพ

2.2 พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ พื้นเมือง

<u>พันธุ์พืชพื้นเมือง</u>

- ข้าว พวงทอง โพธิ์ทอง
- มะม่วง พันธุ์มะม่วงแก้ว

<u>พันธุ์สัตว์พื้นเมือง</u>

- การเลี้ยงไก่ชนพันธุ์พื้นเมือง

2.3 การใช้ที่ดินในการเกษตร

1.	พื้นที่การทำนา		
	การทำนาปี	6,403	ไร่
	การทำนาปรัง	6,403	ไร่
2.	การปลูกไม้ผล	4,203	ไร่
3.	การปลูกพืชผัก	4,782	ไร่
4.	การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	78	ไร่
5.	พืชไร่	525	ไร่
6.	การปลูกไม้ยืนต้น	1,495	ไร่

2.4 ระบบการผลิต

1. การเตรียมดิน ใช้แรงงานคนและเครื่องจักรกล
2. การดูแลรักษา ใช้แรงงานคน ในการให้น้ำ ใส่ปุ๋ย ฉีดยา และการกำจัดวัชพืช
3. การเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่ใช้แรงงานคน ยกเว้นการเก็บเกี่ยวข้าว ใช้เครื่องจักรกล

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

รายการ	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี			↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔		
ข้าวนาปรัง	↔	↔	↔	↔	↔						↔	↔
ไม้ผล (มะม่วง ,ขนุน , กล้วย)	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
พืชผัก (คะน้า , กวางตุ้ง)	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔
ไม้ดอกไม้ประดับ	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔	↔

2.5 เทคโนโลยีการผลิตพืช (การใช้ปุ๋ย สารเคมี)

- **ข้าว**

เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ มีพื้นที่การเพาะปลูก และปริมาณผลผลิตมากที่สุดโดยมีการเพาะปลูกข้าวนาปี และข้าวนาปรังทั่วทุกหมู่บ้านโดยชาวนาส่วนใหญ่ทำนาแบบหว่านน้ำตมซึ่งการทำนาในปัจจุบันนี้ ไม่เป็นฤดูกาล โดยจะทำนา 2 ปี ปลูกข้าว 5 ครั้ง สลับหมุนเวียนกันไป พื้นที่การเพาะปลูกข้าวทั้งสิ้น 6,479 ไร่ ผลผลิตรวม 5,831 ตัน คิดเป็นมูลค่า 55,394,500 บาท โดยทั่วไปการเพาะปลูกข้าวนาปีให้ผลผลิตเฉลี่ย 900 กก.ต่อไร่ ขณะที่ข้าวนาปรังให้ผลผลิตเฉลี่ย 950 กก./ไร่ โดยนิยมใช้พันธุ์ข้าวไม่ไวแสง คือ พันธุ์สุพรรณบุรี 1 , สุพรรณบุรี 2 , สุพรรณบุรี 90 , พิษณุโลก 2 , ชัยนาท 1, ปทุมธานี 1

- **กล้วยหอมทอง**

กล้วยหอมทองของจังหวัดปทุมธานีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ ผลใหญ่ยาว เปลือกบาง ผิวนวล เนื้อเหนียวแน่น ผลดิบจะมีสีเขียวนวล เมื่อสุกจะมีสีทองนวล รสชาติหวานหอม จนได้รับการประกาศขึ้นทะเบียนสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) เมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2563 สินค้าเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ สร้างอาชีพ สร้างรายได้งามให้แก่เกษตรกร

- **กล้วยน้ำว้า**

เป็นพืชที่คนส่วนใหญ่รู้จักดีมากที่สุด เพราะสามารถใช้ทุกส่วนของต้น ผลสามารถใช้รับประทานผลสุกและประกอบอาหารได้มากชนิด รวมทั้งผลิตภัณฑ์สามารถส่งขายทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ ถ้าหากมีการปรับปรุงคุณภาพให้ดีกว่าเดิม และมีการเพิ่มปริมาณผลผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด จะสามารถทำรายได้ให้ประเทศได้มากขึ้น

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะหนองเสือ

3. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคม

3.1 ขนาดการถือครองที่ดินในการทำการเกษตร

เกษตรกรมีที่ดินทำกินเฉลี่ยครอบครัวละ 32.8 ไร่ ตำบลคลองบึงกาสาม ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของตนเอง เช่า เป็นรายปี ปี 800 – 1,000 บาท/ไร่

3.2 สิทธิในที่ดินทำกินของเกษตรกร

มีที่ทำกินของตนเอง 10 ,520 ไร่

ที่ดินเช่าผู้อื่น 9,179 ไร่

3.3 จำนวนแรงงาน

- แรงงานเฉลี่ย 1-2 คน/ครอบครัว
- แรงงานส่วนใหญ่จะใช้คนในครอบครัว

3.4 รายได้ รายจ่ายของครัวเรือน

รายได้/ครัวเรือน/ปี ประมาณ 24,000 บาท

3.5 เป้าหมายของการทำการเกษตร

-.เพิ่มรายได้-ลดรายจ่าย

-.ให้มีกำไรสูงสุด

-.มีสุขภาพที่ดีขึ้น

3.6 เทคนิควิธีการผลิต

เน้นลดต้นทุนการผลิตและปรับปรุงบำรุงดิน ตลอดจนลดการใช้สารเคมี การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสาน

1. การเตรียมดิน
    - ไถดินตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อโรคในดิน
    - ไม่ไถพรวนดินขณะเปียกหรือแห้งเกินไป
    - ใช้ปุ๋ยอินทรีย์คลุกขณะเตรียมดิน
2. การคัดเลือกพันธุ์
    - ใช้พันธุ์ต้านทานโรคและแมลง
    - ดูแลรักษาง่ายให้ผลผลิตสูง และตลาดต้องการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

3. การดูแลรักษา

- ใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำสกัดชีวภาพ
- ใช้วิธีเขตกรรม ลดการใช้สารเคมี ไม่เผาฟาง
- หมั่นสำรวจศัตรูพืชในแปลงและการตัดสินใจในการใช้สารเคมี

4. เทคนิคการปลูกข้าวล้มตอซัง

- การทำนาแบบล้มตอซัง เพื่อต้นทุนการผลิต

5. การเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวตามอายุของพืช
- ใช้อุปกรณ์ในการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสม

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

3.7 ผลผลิตเฉลี่ย ราคา ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ 1 แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปี – ข้าวนาปรัง/ไร่

ลำดับที่	รายการลงทุน/ไร่	นาปี (บาท)	นาปรัง (บาท)
1	ค่าเตรียมดิน		
	- ตีดิน	250	250
	- ทำเถือก	120	120
2	ค่าพันธุ์	230	230
3	ค่าจ้างหว่าน	30	30
4	ค่าสารเคมีคุมหญ้า	40	40
5	ค่าจ้างพ่นสารเคมีคุมหญ้า	40	40
6	ค่าปุ๋ยเคมี		
	- 16-20-0	900	800
	- 46-0-0	900	800
7	ค่าจ้างหว่านปุ๋ย 3 ครั้ง	150	150
8	ค่าสารเคมีกำจัดโรค-แมลง 4/รุ่น	400	400
9	ค่าจ้างพ่นสารเคมี 4/รุ่น	160	160
10	ค่าน้ำมัน	300	300
11	ค่าเก็บเกี่ยว		
	- รถเกี่ยว	250	250
	- ลากกระสอบ	90	90
	- เย็บกระสอบ	36	36
	- ขนข้าวไปโรงสี 300 บาท/ตัน	300	300
12	ค่าเช่า	700	700
	รวมต้นทุน	4,896	4,896
	ผลผลิตเฉลี่ย	1,000 กก./ไร่	1,000 กก./ไร่
	ราคาขาย	1,0500	10,500
	กำไร	5,604	5,604

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

3.8 แหล่งสินเชื่อเพื่อการเกษตร

1. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.)
2. ธนาคารพาณิชย์
3. สหกรณ์การเกษตร
4. กลุ่มเกษตรกร
5. กองทุนหมู่บ้าน
6. กองทุนหมุนเวียนของกลุ่ม

4. ข้อมูลด้านสังคม

4.1 จำนวนประชากรและครัวเรือน

- ประชากรทั้งหมด	6,414	คน
ชาย	3,174	คน
หญิง	3,240	คน
- ครัวเรือนทั้งหมด	1,665	ครัวเรือน
- ครัวเรือนเกษตรกร	914	ครัวเรือน

4.2 สภาพพื้นที่การถือครอง

- พื้นที่ทั้งหมด	85,400	ไร่
- พื้นที่ทำการเกษตร	12,255	ไร่
- เฉลี่ยการถือครองครอบครัวละ	32.8	ไร่

4.3 ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรมอิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ชาวตำบลบึงกาสาม ยึดขนบธรรมเนียมประเพณีไว้เป็นอย่างดี เช่น งานบวช งานแต่งงาน งานแต่งงาน ทอดผ้าป่า ทอดกฐิน ประเพณีสงกรานต์ และงานทำบุญวันสำคัญต่างๆ ส่วนค่านิยม ชอบมีการจัดงานบวช งานแต่งงาน แข่งขันกัน และยังยึดติดวัตถุนิยม จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะหนี้สิน

4.4 ศาสนา สิ่งยึดเหนี่ยว และข้อห้ามต่างๆ

ประชากรส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ

สิ่งยึดเหนี่ยว คือ วัด พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อในสิ่งที่พิสูจน์ไม่ได้ เช่นการขูดต้นไม้ใหญ่เพื่อขอโชคลาง เป็นต้น

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

4.5 การศึกษา

ประชากรส่วนใหญ่สามารถอ่านออกเขียนได้ เนื่องจากมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานประถมศึกษาอำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี และจบการศึกษาภาคบังคับ

4.6 ผู้นำท้องถิ่น

1. กำนัน – ผู้ใหญ่บ้าน

1. นางสาวสมจิตร ปิ่นแก้ว ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1
2. นายนงนุช กับรัมย์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 2
3. นายจารีต บุญคำ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3
4. นายบรรเจิด ชูบุญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 4
5. นากมล จันทร์สอน ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 5
6. นายมนตรี ดวงหิรัญ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 6
7. นางจันทนา สุดสวาด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 7
8. นายชัชวาล ทินประยงค์ กำนันตำบลบึงกาสาม
9. นายวัชระ ใจปลอด ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9

2. นายกองค์การบริหารส่วนตำบลบึงกาสาม

นายไพศาล ศรีธเนศกุล

4.7 การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

1. กลุ่มยุวเกษตรกรคชสาร ก่อตั้งเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2547

สถานที่ตั้ง 24/ 1 หมู่ที่ 3

ที่ปรึกษาประจำท้องถิ่น คือ นายบุญช่วย ธรรมซุย และนางสาวนงเยาว์ วินัยวัฒน์

สมาชิก 12 คน

2. กลุ่มผู้ผลิตถั่วฝักยาวปลอดภัยจากสารพิษ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2547

สถานที่ตั้ง 28 / 1 หมู่ที่ 3

ที่ปรึกษาประจำท้องถิ่น คือ นายไพศาล ศรีธเนศกุล

สมาชิก 43 คน

3. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรหนองบัวทอง

สถานที่ตั้ง 95 / 1 หมู่ที่ 9

ประธาน คือ นางสาวสำรวย เรืองสุขา

สมาชิก 15 คน

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

4. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มส่งเสริมการปลูกลิ้นมังกร ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 25 พฤศจิกายน 2548สถานที่ตั้ง 6 / 3 หมู่ที่ 7

5. วิสาหกิจชุมชนศูนย์ข้าวชุมชนตำบลบึงกาสาม ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 สถานที่ตั้ง 51 หมู่ที่ 2

6. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มอาชีพบ้านบึงสมบูรณ์ ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 29 พฤศจิกายน 2548 สถานที่ตั้ง 48 / 3 หมู่ที่ 2

7. วิสาหกิจชุมชนกลุ่มสตรีบึงกาสาม หมู่ที่ 7 ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 13 ธันวาคม 2548 สถานที่ตั้ง 24 หมู่ที่ 7

8. วิสาหกิจชุมชนหนองบัวทอง ก่อตั้งเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2549 สถานที่ตั้ง 95 หมู่ที่ 9

9. วิสาหกิจชุมชนหมู่บ้านคชสาร ก่อตั้งเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2549 สถานที่ตั้ง 23 /1 หมู่ที่ 3

10. กลุ่มสวัสดิการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้าน สถานที่ตั้ง 48 / 5 หมู่ที่ 2 ผู้ประสานงาน คือ นายจำนวน แจ่มดวง

11. กลุ่มเกษตรครบวงจร สถานที่ตั้ง 48 / 8 หมู่ที่ 2 ผู้ประสานงาน คือ นายจำนวน แจ่มดวง

12. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สถานที่ตั้ง 48 / 8 หมู่ที่ 2 ผู้ประสานงาน คือ นายจำนวน แจ่มดวง

13. กลุ่มอาชีพสตรีบ้านบึงสมบูรณ์ สถานที่ตั้ง 48 / 3 หมู่ที่ 2 ผู้ประสานงาน คือ นางอำนวย แจ่มดวง

14. กลุ่มกีฬา – ดนตรี และนันทนาการ สถานที่ตั้ง 5 0 / 1 หมู่ที่ 2 ผู้ประสานงาน คือ นายวสันต์ เอี่ยมชัย

15. กลุ่มอาชีพหมู่บ้านคชสาร สถานที่ตั้ง 22 / 1 หมู่ที่ 3 ผู้ประสานงาน คือ นางมาลี สงวนบุญ

16. กองทุนแม่ของแผ่นดิน สถานที่ตั้งที่ทำการกำนัน หมู่ที่ 5 ผู้ประสานงาน คือ นายทองสุข สีลิด

17. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต สถาน ที่ตั้ง ที่ทำการกำนัน หมู่ที่ 5 ผู้ประสานงาน คือ นายทองสุข สีลิด

18. กลุ่มฟื้นฟูชาวนาปทุม สถานที่ตั้ง 9 / 9 หมู่ที่ 7 ผู้ประสานงาน คือ นางนันท์มนัส อัครจิตตานนท์

19. กลุ่มสตรีบึงกาสาม สถานที่ตั้ง 27 หมู่ที่ 7 ผู้ประสานงาน คือ นายเล็ก พวงต้น

20. กลุ่มสตรีพัฒนา สถานที่ตั้ง 28 หมู่ที่ 7 ผู้ประสานงาน คือ นางสาวขวัญใจ หันชะโด

21. กองทุนแม่ของแผ่นดิน สถานที่ตั้ง 24 หมู่ที่ 7 ผู้ประสานงาน คือ นายเล็ก พวงต้น

22. กลุ่มน้ำพริกแกง สถานที่ตั้ง 95 หมู่ที่ 9 ผู้ประสานงาน คือ นางสาวสำรวย เรืองสุขา

23. กลุ่มวิสาหกิจชุมชน สถานที่ตั้ง 95 หมู่ที่ 9 ผู้ประสานงาน คือ นางสาวสำรวย เรืองสุขา

24. กลุ่มเกษตรขยายพันธุ์ข้าว สถานที่ตั้ง 51 หมู่ที่ 2 ผู้ประสานงาน คือ นายสมศักดิ์ เอี่ยมชัย

25. สินค้า OTOP กล้วยหยี 3 รส สถานที่ตั้ง 24 / 2 หมู่ที่ 7 ประธาน คือ นางละม่อน พวงต้น

26. สินค้า OTOP น้ำมันไพล สถานที่ตั้ง 34 หมู่ที่ 7 ประธาน คือ นายชุ่ม ศิริคุม

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองสีดา

27. สินค้า OTOP ขนมเปี๊ยกฮองเฮา สถานที่ตั้ง 56 หมู่ที่ 7 ประธาน คือ นายสวัสดิ์ บำรุงกิตต์

28. สินค้า OTOP ขนมเปี๊ยกแก้ว สถานที่ตั้ง 34 หมู่ที่ 7 ประธาน คือ นางเอื้อง บุญญโสภิณ

29. สินค้า OTOP คุกกี้ธัญพืชสมุนไพร เบเกอรี่ สถานที่ตั้ง 48 / 3 หมู่ที่ 2 ประธาน คือ นางอำนวย แจ่มดวง

30. สินค้า OTOP กล้วยไม้ดินไทย สถานที่ตั้ง 28 หมู่ที่ 7 ประธาน คือ นางขวัญใจ หันชะโด

4.8 ภูมิปัญญา

1. การใช้สมุนไพรป้องกันโรคและแมลง
2. การทำน้ำสกัดชีวภาพ
3. การทำนาแบบจุลลินทรีย์ (ไม่เผาฟาง) เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

4.9 คณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรตำบลบึงกาสาม

1. กรรมการที่ปรึกษา

1.1 นายไพศาล ศรีธเนศสกุล

1.2 นายประกอบ จรเจริญ

2. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 นายจำนวน แจ่มดวง

2.2 นายทองสุข สีลิด

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

บทที่ 3
สถานการณ์ของชุมชน

1.ปัญหาของชุมชน (เรียงตามลำดับความสำคัญ)

1.ปัญหาด้านกายภาพ

2.ปัญหาด้านชีวภาพ

3.ปัญหาด้านเศรษฐกิจ

4.ปัญหาด้านสังคม

1.ปัญหาด้านกายภาพ	2. ปัญหาด้านชีวภาพ	3. ปัญหาด้านเศรษฐกิจ	4. ปัญหาด้านสังคม
1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ - ดิน	- ดินขาดความอุดมสมบูรณ์	- ใช้อินทรีย์วัตถุในการปรับปรุงดิน	- ปุ๋ยอินทรีย์ - ไม่เผาฟาง - การหมักฟาง
- น้ำ	- แหล่งน้ำทางการเกษตรเน่าเสีย และสารเคมีตกค้าง	- ผลผลิตทางการเกษตรมีสารพิษตกค้าง - ราคาพืชผลทางการเกษตรตกต่ำ	- สร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม - ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการใช้สารเคมี
2. ด้านการผลิต - พืช	- ผลผลิตต่อไร่ต่ำ - มีโรคและแมลงศัตรูพืช	- ต้นทุนการผลิตสูง - มีอาชีพที่ไม่มั่นคง	- เกิดการแตกแยกของชุมชน -ในชุมชนมีการแข่งขันสูง ไม่เอื้ออาทรต่อกัน
- ปศุสัตว์	-	-	-
- ประมง	- อาหารปลามีราคาแพง - ราคาหน้าฟาร์มต่ำ	- มีจำนวนเกษตรกรน้อย รายในการทำประมง	- มีการรวมกลุ่มอยาก
3. ด้านการตลาด - ราคา	- ราคาผลผลิตตกต่ำ	- มีการวางแผนการผลิต - ลดต้นทุนการผลิต - มีการประกันราคา	- รวมกลุ่มการผลิต
4. ด้านสังคม	- หนี้สินเกษตรกร	- มีการลดต้นทุนการผลิต - มีรัฐบาลประกันราคา	- มีแหล่งรับซื้อผลผลิต

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองบัลลือ

2. ลำดับความสำคัญของปัญหาชุมชน

1. ปัญหาดินเสื่อมโทรมขาดความอุดมสมบูรณ์
2. ปัญหาการใช้ต้นทุนการผลิตสูง (ปุ๋ยเคมี +สารเคมี)
3. ปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิต
4. ปัญหาน้ำในคลองเน่าเสีย
5. ปัญหาไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง
6. ปัญหาเกษตรกรขาดความรู้ความชำนาญในการผลิต
7. เกษตรกรขาดจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม

3. แนวทางการพัฒนาชุมชน

1. มีการส่งเสริมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการปรับปรุงบำรุงดิน
2. มีการส่งเสริมและถ่ายทอดความรู้เรื่องการใช้สารเคมี แก่เกษตรกร
3. สร้างจิตสำนึก และตระหนักในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริมการให้มีการร่วมกลุ่มในการจัดหาแหล่งงบประมาณในการผลิตพืช
5. จัดหาแหล่งรับซื้อผลผลิต

4. ศักยภาพชุมชน

4.1 ศักยภาพด้านการผลิตข้าว

ตำบลบึงกาสาม มีกลุ่มส่งเสริมการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อทดแทนปุ๋ยเคมีในนาข้าว เกษตรอินทรีย์ “การทำนาแบบหมักฟางด้วยจุลินทรีย์ (ไม่เผาฟาง) มีศูนย์ข้าวชุมชน

4.2 ศักยภาพด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

ตำบลบึงกาสาม มีหมอดินอาสาประจำหมู่บ้านทุกหมู่

4.3 ศักยภาพด้านการส่งเสริมอาชีพ

ตำบลบึงกาสาม มีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

<u>จุดเด่น</u>	ด้านกายภาพ	1. มีแหล่งน้ำทั้งตำบล
		2. การคมนาคมสะดวก
	ด้านชีวภาพ	1. สามารถทำการเกษตรได้ตลอดทั้งปี เนื่องจากอยู่ในเขตชลประทานทั้งตำบล
	ด้านเศรษฐกิจ	1. มีแหล่งเงินกู้
		2. มีการประกันราคาข้าว
	ด้านสังคม	1. มีกองทุนหมู่บ้าน
		2. มีการรวมกลุ่ม
		3. มีการณรงค์ป้องกันและแกไขปัญหายาเสพติด
		4. จัดสรรเบี้ยยังชีพให้ผู้สูงอายุ
<u>จุดด้อย</u>	ด้านกายภาพ	1. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
		2. พื้นที่ดินเสื่อมโทรมเนื่องจากไม่มีการพักดิน
	ด้านชีวภาพ	1. การระบาดของศัตรูพืช
		2. สารพิษตกค้าง
	ด้านเศรษฐกิจ	1. เกษตรกรไม่มีรายได้เสริม
		2. ราคาผลผลิตต่ำ
	ด้านสังคม	1. มีการขัดแย้ง
		2. ปัญหายาเสพติด
		3. ประชาชนบางส่วนมีค่านิยมที่ผิดไปจากเดิม เห็นวัตถุสำคัญ

5. ฝันของบุคคล

1. มีอาชีพหลัก และความเป็นอยู่ที่มั่นคง
2. มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์
3. มีความปลอดภัยในทรัพยสิน
4. มีสิ่งแวดล้อมที่ดี

6. ฝันของชุมชน

1. ต้องการชุมชนเข้มแข็ง มีความสามัคคี ปลอดยาเสพติด
2. ต้องการให้ชุมชนพึ่งตนเองได้อย่างยังยื่น
3. ต้องการให้ชุมชุนมีทรัพยากรธรรมชาติ และสภาแวดล้อมที่ดี
4. ต้องการให้ชุมชนมีอาชีพหลักและมีรายได้
5. ต้องการให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทุกอย่างของชุมชน

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

6. ต้องการให้พัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน
7. ต้องการให้มีโรงสีขนาดเล็กแปรสภาพข้าวในชุมชน
8. ต้องการให้มีลานตากข้าว

7. ฝันที่เป็นไปได้

1. เกษตรกรสามารถยึดอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักได้อย่างยังยืน
2. ประชานชนใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างมีคุณค่า
3. ชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. ชุมชนมีความเอื้ออาทรต่อกันในชุมชน
5. ต้องการให้มีโรงสีขนาดเล็กแปรสภาพข้าวในชุมชน
6. ต้องการให้มีลานตากข้าว

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

บทที่ 4
สังเคราะห์ข้อมูล

1. ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

ตำบลบึงกาสาม เป็นพื้นที่ราบลุ่มเหมาะแก่การเพาะปลูกข้าวและไม้ผล พืชผัก ส่วนใหญ่เกษตรกรจะทำการเกษตรแบบผสมผสาน

การประกอบอาชีพของชุมชน ประกอบอาชีพรับจ้าง รับราชการ ทำการเกษตร ประมง ปศุสัตว์ เดิมเกษตรกรประกอบอาชีพทำนา ซึ่งจะทำอาชีพอะไรก็จะทำอาชีพเดียว พอมีปัญหาก็จะต้องขาดทุน ต้องเป็นหนี้เป็นสิน ปัจจุบันมีการทำการเกษตรแบบผสมผสานมากขึ้น เพื่อลดรายจ่ายในครัวเรือน และหาอาชีพเสริมโดยการรวมกลุ่มกันขึ้นมา เพื่อทำกิจกรรมในการเสริมรายได้ เช่น กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชนต่าง ๆ

2. ลักษณะของการผลิต

ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลง ระบบการผลิตไปมาก อย่างเช่น ในอดีตมีการปลูกพืชแต่ปัจจุบันมีการเพิ่มรายได้ต่อไร่เห็นได้ชัด โดยการเปลี่ยนระบบการปลูกพืชชนิดเดียวเป็นปลูกพืชหลายชนิด

1. แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระบบการผลิตยังจะมีอีก นอกจากจะมีการปลูกพืชแซมแล้วยังมีการทำเกษตรแบบผสมผสาน อีก เนื่องจากมีการเลี้ยงสัตว์ และเลี้ยงปลา
2. การเพิ่มรายได้ของผลผลิตของเกษตรกรตำบลคลองพระอุดม มีการผลิตเอง ขายเอง มีการแปรรูปผลผลิต ซึ่งได้ราคาสูงขึ้น
3. ระบบการผลิตจะมีการตลาดเป็นปัจจัยในการกำหนดการผลิต เนื่องจากเกษตรกรต้องผลิตตามความต้องการของตลาด
4. ปัจจุบันการมีส่วนร่วมในระบบการผลิตของชุมชนดีมาก มีการตั้งกลุ่มผลิตสินค้าต่าง ๆ เพื่อต่อรองราคา

3. ปัจจัยเงื่อนไขในการผลิต ผลตอบแทนที่ได้

1. สภาพดินฟ้าอากาศ ไม่มีผลต่อการผลิตพืชของตำบลบึงกาสาม เพราะอยู่ในเขตชลประทาน และพันธุ์ที่ใช้ไม่ขึ้นอยู่กับช่วงแสง
2. ต้นทุนในการผลิตสูง
3. ขาดแรงงานในการทำการเกษตร
3. เกษตรกรไม่สนใจต้นทุนการผลิต สนใจแต่ผลผลิตเท่านั้น (การแข่งขันในการผลิตที่ผิดจากวิถีชีวิตเดิม ๆ ไม่สนใจสภาพแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของตนเองและคนในชุมชน)

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองบัวลอ

4. กลยุทธทางเลือก

เกษตรกรของตำบลบึงกาสาม มีทางเลือกในการปลูกข้าว ที่ดี เนื่องจากปัจจุบัน มีพันธ์ข้าวหลายชนิดที่สามารถให้เกษตรกรเลือกตามความต้องการ และช่วงฤดู และตำบลบึงกาสาม ใกล้แหล่งผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี เป็นพื้นที่ที่สามารถหาความรู้และเทคนิคการผลิตได้อย่างรวดเร็วและตำบลบึงกาสามเป็นเขตเมืองกึ่งชนบด จึงมีอาชีพเสริมต่าง ๆ มากมาย ซึ่งจะประกอบอาชีพอะไรก็ตาม เกษตรกรจะเน้นในเรื่องของคุณภาพและปลอดภัยเป็นสำคัญ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

บทที่ 5
แนวทางการพัฒนาชุมชน
รายละเอียดโครงการพัฒนาและงบประมาณ
ตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล (พ.ศ. 2566 - 2570)

ประเภทแผน / โครงการ	เหตุผล	วิธีการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	จำนวนเงิน / แหล่งงบประมาณ	ตัวชี้วัด
<u>แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี</u> 1.โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มมูลค่าผลผลิต 3. ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี	1. ทำจุดสาธิต 2. บรรยาย 3. อบรม ดูงาน	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท 1. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ 2. องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 สามารถนำไปปฏิบัติได้
2.โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มมูลค่าผลผลิต 3. ปลอดภัยจากสารพิษ	1. ทำจุดสาธิต 2. บรรยาย 3. อบรม ดูงาน 4.ปัจจัยการผลิต	.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท 1. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ 2. องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 สามารถนำไปปฏิบัติได้
<u>แผนลงทุน</u> 1. โครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน	1. พัฒนากลุ่มวิสาหกิจในการผลิตสินค้า	1. อบรม 2. ดูงาน 3. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท / 1. องค์การบริหารส่วนตำบล 2. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 สามารถนำไปปฏิบัติได้
2.โครงการพัฒนาจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร	1. เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่เกษตรกร	1. อบรม 2. สนับสนุนอุปกรณ์	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท / 1. องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ของกลุ่มสมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้น

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

3. โครงการจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ให้แก่เกษตรกร	1. สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร 2.จัดหาพืชพันธุ์ดีให้แก่เกษตรกร	1. บรรยาย 2. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท 1. องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขอผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปปฏิบัติ
ประเภทแผน / โครงการ	เหตุผล	วิธีการดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ	จำนวนเงิน / แหล่งงบประมาณ	ตัวชี้วัด
4. โครงการส่งเสริมผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มาและเชื้อบิวเวอร์เรียเพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช	1. ลดการใช้สารเคมีในนาข้าว 2. แก้ปัญหาศัตรูพืชระบาด ทำให้ผลผลิตเสียหาย 3.ลดต้นทุนการผลิต	1. อบรม / ดูงาน 2. สนับสนุนปัจจัยการผลิต	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท 1. องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขอผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปปฏิบัติได้
<u>แผนฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม</u> 1. โครงการส่งเสริมการปรับปรุงดิน	1. ลดความเป็นกรดของดินโดยใช้ปูนมาร์ล 2. ใช้ปุ๋ยอินทรีย์และปุ๋ยชีวภาพ 3. ลดสารพิษตกค้างอันเกิดจากการใช้สารเคมี	1. จัดแปลงเรียนรู้ 2. จัดอบรม	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท 1. กรมพัฒนาที่ดิน 2.องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขอผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปปฏิบัติได้
2.โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	1. ลดต้นทุนการผลิต 2. เพิ่มมูลค่าผลผลิต 3. ลดการใช้สารเคมีและปุ๋ยเคมี	1. ทำจุดสาธิต 2. บรรยาย 3. อบรม ดูงาน	1.อบต. 2.ศบกต. 2.สำนักงานเกษตรอำเภอ	300,000 บาท 1. สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ 2. องค์การบริหารส่วนตำบล	เกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ขอผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำไปปฏิบัติได้

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

สรุปเป้าหมายและงบประมาณแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบล (พ.ศ. 2566 – 2570)
ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบึงกาสาม

ที่	โครงการ	หน่วยนับ	งบประมาณต่อหน่วย (บาท)	ปี 2566		ปี 2567		ปี 2568		ปี 2569		ปี 2570		รวม	
				เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ	เป้าหมาย	งบประมาณ
1.	โครงการส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิตข้าว	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
2.	โครงการส่งเสริมการผลิตพืชปลอดภัย	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
3.	โครงการส่งเสริมพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชน	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
4.	โครงการพัฒนาจุดถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
5.	โครงการจัดหาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ให้แก่เกษตรกร	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
6.	โครงการส่งเสริมผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มาและเชื้อบิวเวอร์เรียเพื่อป้องกันโรคและแมลงศัตรูพืช	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
7.	โครงการสงเสริมการปรับปรุงดิน	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,00	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
8.	โครงการส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	กลุ่ม	500,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	1 กลุ่ม	100,000	**3 กลุ่ม**	**500,000**
รวมงบประมาณ			**4,000,000**		**800,000**		**800,000**			**800,000**		**800,000**		**800,000**	**4,00,000**

สำเนาถูกต้อง

บทที่ 6
กระบวนการจัดเวทีชุมชนระดับตำบลบึงกาสาม อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี

ปัญหาแนวทางแก้ไขตำบลบึงกาสาม จากผลการดำเนินงานการจัดเวทีชุมชนโดยหน่วยงานภาคี ได้แก่ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ เป็นแกนนำ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองเสือ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอหนองเสือ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองเสือ องค์การบริหารส่วนตำบลบึงกาสาม โดยร่วมกับเครือข่ายเชิญผู้นำชุมชน และประชาชนทั่วไป ร่วมแสดงความคิดเห็นในการระดมความคิด ปัญหาของชุมชน และแนวทางแก้ไข

1. หัวข้อปัญหาการจัดเวทีชุมชน

1. ด้านการศึกษา
2. ด้านสิ่งแวดล้อม
3. ด้านสาธารณสุข
4. ด้านการเกษตร
5. ด้านสาธารณูปโภค
6. ด้านขยะ
7. ด้านอื่น ๆ

1.1 ด้านการศึกษา

- การศึกษายังไม่พอเพียง
- อยากได้ลานกีฬา ไฟถนนไม่สว่าง
- ขาดครูสอนในโรงเรียน ครูมีน้อย
- สถานที่เรียนห่างไกล
- มีโรงเรียนขยายโอกาสน้อย
- สอนดนตรีไทยให้เยาวชน เด็ก ๆ ตามหมู่บ้าน

1.2 ด้านสิ่งแวดล้อม

- น้ำเสียในลำคลองและมีผักตบชวาในคลอง
- ควัน ฝุ่น จากถนน
- ไม่มีที่ทิ้งขยะในตำบล
- ขาดถังขยะของแต่ละบ้าน
- ปัญหาเรื่องแสงสว่างในที่มืด ไม่มีแสงไฟส่องตามถนน

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

1.3 ด้านสาธารณสุข

- ขาดเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ เพราะหมู่บ้านมีมากขึ้นจึงไม่เพียงพอ
- อยากให้มีการจัดกิจกรรมผู้สูงอายุ และดูแลอย่างทั่วถึง
- การตรวจโรคทั่วไปสำหรับคนในชุมชน
- การป้องกันโรคไข้เลือดออกและไข้หวัดนก
- การทำบัตร 30 บาท รักษาทุกโรค
- ให้เจ้าหน้าที่อยู่ประจำอนามัยตลอด 24 ชั่วโมง

1.4 ด้านการเกษตร

- ขาดเมล็ดพันธุ์ที่ดี
- ขาดการรวมตัวจัดตั้งกลุ่ม
- ปัจจัยการผลิตมีราคาสูง เช่น ปุ๋ย ยาในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช
- ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่คุ้มทุนการผลิต
- การระบาดของโรคแมลง
- ด้านการเกษตร อยากให้ อบต. ช่วยเหลือ เช่น ปุ๋ย ยา
- ขาดที่ทำการเกษตร
- ขาดเงินทุนและแหล่งเงินทุน
- ไม่มีลานตากข้าวและยุ้งฉางเก็บข้าว
- ผลผลิตเสียหายจากภัยธรรมชาติ

1.5 ด้านสาธารณูปโภค

- น้ำประปายังไม่เพียงพอและยังไม่ทั่วถึงทุกครัวเรือน
- ยังไม่มีรถโดยสารเข้าถึงหมู่บ้าน
- ขาดน้ำสะอาดดื่ม
- อยากได้ไฟฟ้าตามถนนตามซอย
- อยากได้โรงเรียนเพิ่ม ขึ้นในชุมชน

1.6 ด้านขยะ

- จัดถังขยะในทุกหมู่บ้าน
- กำจัดยุงลาย มีบ่อขยะต้องเก็บให้มิดชิดและไม่ให้กระจาย เอาขยะที่เปียกควรเอาไปทำปุ๋ย ให้เป็นประโยชน์ต่อการเกษตรได้
- ควรมีรถเก็บขยะภายในตำบล
- เกษตรกรทิ้งขยะลงในลำคลอง

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ

1.7 ด้านอื่น ๆ

- ปัญหาในชุมชนด้านการศึกษา
- ขยะมูลฝอย
- ถนนเป็นหลุมเป็นบ่อ
- ปัญหาสิ่งแวดล้อม ทางจิตใจ
- ปัญหาความเป็นอยู่ในชุมชน เช่น ไม่มีอาชีพ การว่างงาน

แก้ไขโดยการ

- จัดระเบียบในชุมชนให้ชัดเจนในบทลงโทษผู้ที่กระทำความผิด
- จัดทำชุมชนหน้าอยู่ในการดูแลของแต่ละครอบครัว
- ส่งเสริมคนในชุมชนในการจัดตั้งโครงการส่งเสริมอาชีพ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองเสือ